

**PROGRAM SURADNJE
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I
VLADE PORTUGALSKE REPUBLIKE
U PODRUČJIMA
JEZIKA, OBRAZOVANJA I ZNANOSTI,
KULTURE, SPORTA, MLADIH I MEDIJA
ZA RAZDOBLJE 2025. – 2028.**

Vlada Republike Hrvatske i Vlada Portugalske Republike, u daljnjem tekstu „potpisnice“,

nastojeći razviti i proširiti odnose suradnje između svojih dviju država u područjima jezika, obrazovanja i znanosti, kulture, sporta, mladih i medija te u skladu s Ugovorom između Republike Hrvatske i Portugalske Republike o suradnji na područjima kulture, prosvjete i znanosti, potpisanim u Lisabonu 14. travnja 1998.,

odlučile su uspostaviti ovaj Program suradnje za razdoblje 2025. – 2028.:

**POGLAVLJE I.
PODRUČJE PRIMJENE**

1.

Potpisnice žele uspostaviti ovaj Program suradnje u područjima jezika, obrazovanja i znanosti, kulture, sporta, mladih i medija.

**POGLAVLJE II.
PROMICANJE I PODUČAVANJE JEZIKA I KULTURE**

**2.
Područja suradnje**

2.1 Potpisnice će poticati projekte suradnje s ciljem promicanja hrvatskog i portugalskog jezika i kulture u svojim državama.

2.2 Potpisnice će poticati nadležne ustanove u područjima jezika i kulture na uspostavljanje izravne suradnje, u okviru svojih nadležnosti, sa sličnim ustanovama druge potpisnice.

3.

Suradnja u području jezika

3.1 Portugalska potpisnica nastojat će održati lektorat za portugalski jezik i kulturu na Odsjeku za romanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te unaprijediti djelovanje Centra za portugalski jezik / Camões I.P., smještenog u prostorijama Sveučilišta u Zagrebu, kao i nastavak suradnje vezane uz nastavu portugalskog jezika i kulture na Sveučilištu u Zadru.

3.2 Portugalska potpisnica izražava svoju spremnost surađivati sa Sveučilištem u Zagrebu u obuci nastavnika koji predaju portugalski kao strani jezik (PLE), prevoditelja i tumača putem programa gostujućih profesora i online seminara.

3.3 Portugalska potpisnica izražava spremnost surađivati sa Sveučilištem u Zagrebu u razvoju programa obuke za hrvatske nastavnike u specifičnom području portugalskog kao stranog jezika (PLE) ako hrvatske vlasti budu zainteresirane za usvajanje portugalskog kao izbornog jezika u kurikulum hrvatskog obrazovnog sustava, to jest u srednjoškolskom obrazovanju.

3.4 U skladu s načelom uzajamnosti i uzimajući u obzir odredbe broja 25. ovog Programa portugalska potpisnica snosit će troškove portugalskog lektora na Odsjeku za romanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a hrvatska potpisnica snosit će troškove hrvatskog lektora na portugalskom javnom sveučilištu / Sveučilištu u Lisabonu.

3.5 Potpisnice će poticati izravnu razmjenu nastavnika jezika i kulture iz obiju država između ustanova visokoškolskog obrazovanja.

4.

Suradnja u nastavi jezika

Portugalska će potpisnica putem Camõesa, Instituta za suradnju i jezik (Camões I.P.), pružati podršku uvođenju portugalskog kao izbornog jezika u srednjoškolskom obrazovanju, pilot-projektima u srednjim školama i to podržavajući u okviru lektorata hrvatske znanstvene i pedagoške predavače.

5.

Razmjena stipendija

5.1 Hrvatska će potpisnica godišnje, na uzajamnoj osnovi, dodijeliti portugalskim studentima i istraživačima stipendije za prijediplomski, diplomski ili poslijediplomski studij hrvatskog jezika i književnosti te stipendije za sudjelovanje na ljetnom tečaju hrvatskog jezika i kulture.

5.2 Hrvatska će potpisnica razmotriti razdoblje od ukupno mjesec dana godišnje za razmjenu nastavnika jezika i kulture u visokom obrazovanju iz obiju država.

5.3 Portugalska će potpisnica putem Camõesa I.P. dodijeliti na godišnjoj i uzajamnoj osnovi, na temelju uspješne prijave, stipendije za učenje portugalskog jezika i kulture hrvatskim studentima, istraživačima i predavačima, pod uvjetima raznih programa stipendiranja Camõesa I.P., o čemu se više informacija može pronaći na odgovarajućoj mrežnoj stranici.

5.4 Portugalska potpisnica pozdravlja prijave hrvatskih studenata, istraživača i profesora na gore navedene programe, sa svrhom unaprjeđivanja proučavanja nastave portugalskog jezika i kulture u Republici Hrvatskoj.

6. Suradnja putem interneta

Portugalska potpisnica ima na raspolaganju, u Virtualnom centru Camõesa, sadržaj, usluge i platformu za online učenje, koji se odnose na odgovarajuća područja kao što su nastava/učenje portugalskog jezika i širenje portugalske kulture.

POGLAVLJE III. OSNOVNO I SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

7. Razmjena informacija i dokumentacije

7.1 Potpisnice će nastojati stvoriti učinkovite mehanizme za razmjenu informacija i obrazovnog materijala s ciljem omogućivanja i razvijanja uzajamnog znanja o obrazovnim sustavima njihovih dviju država, i to u sljedećim područjima:

- a) pedagoških inovacija;
- b) obrazovanja mladih i stručnog osposobljavanja;
- c) poticanja školskog uspjeha i sprječavanja ranog napuštanja školovanja;
- d) obrazovanja i stručnog osposobljavanja odraslih;
- e) financiranja, upravljanja i osposobljavanja ljudskih resursa u obrazovanju.

7.2 Portugalska potpisnica izražava interes za obuku predavača i nastavnika u područjima korištenja tehnologija, vodstva i upravljanja školama, u pogledu strategija i institucionalnih mehanizama osposobljavanja kojima se u što većoj mjeri osigurava stalno profesionalno usavršavanje predavača i nastavnika za podučavanje i obuku u objema državama putem korištenja digitalnih platformi.

8. Razmjena stručnjaka

Potpisnice predlažu razmjenu stručnjaka, pod uvjetima koji bi se utvrđivali od slučaja do slučaja, u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, u sljedećim područjima suradnje:

- a) razvoj kurikula i njegova provedba;
- b) stručno osposobljavanje mladih;
- c) obrazovanje i osposobljavanje odraslih.

9. Priznavanje istovrijednosti diploma

Potpisnice će surađivati prilikom priznanja istovrijednosti svjedodžbi osnovnih i srednjih škola za državljane druge države, u skladu s njihovim unutarnjim zakonodavstvom.

10. Suradnja između škola

Potpisnice će poticati suradnju između osnovnih, srednjih i stručnih škola, kao i razmjenu nastavnika, obrazovnih stručnjaka i učenika, u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, od slučaja do slučaja i pod uvjetima koji će biti utvrđeni.

11. Podučavanje jezika, književnosti, povijesti i zemljopisa

Potpisnice mogu, u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, od slučaja do slučaja, podupirati inicijative kojima je cilj razvoj učenja jezika, kulture, povijesti i zemljopisa države druge potpisnice.

POGLAVLJE IV. ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE

12. Suradnja u području visokog obrazovanja

12.1 Potpisnice će poticati i promicati suradnju između ustanova visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj i Portugalskoj Republici.

12.2 S tim ciljem potpisnice će poticati:

- a) izravne kontakte i suradnju među ustanovama visokog obrazovanja u svojim državama radi promicanja studija hrvatskog i portugalskog jezika i književnosti;
- b) osnivanje, na temelju uzajamnosti, lektorata hrvatskog i portugalskog jezika i književnosti;
- c) razmjenu nastavnika;
- d) razmjenu dodiplomskih i poslijediplomskih studenata; i
- e) razmjenu informacija o visokom obrazovanju, u svrhu lakšeg upoznavanja s odgovarajućim sustavima, uzimajući u obzir priznavanje diploma, u skladu s unutarnjim zakonodavstvom koje je na snazi tijekom primjene ovog Programa.

13.

Suradnja u području znanstvenog istraživanja

13.1 Potpisnice će poticati znanstvenu suradnju između istraživačkih ustanova njihovih obiju država.

13.2 Potpisnice izražavaju želju za razvijanjem sljedećih oblika znanstvene suradnje:

- a) razmjena istraživača i stručnjaka;
- b) razmjena informacija i znanstvenih publikacija;
- c) sudjelovanje znanstvenika i stručnjaka na simpozijima, znanstvenim i stručnim skupovima organiziranim na državnom području države druge potpisnice.

POGLAVLJE V. KULTURA I UMJETNOST

14.

Suradnja u područjima kulture i umjetnosti

14.1 Radi očuvanja i promicanja razvoja kulture i umjetnosti obje će potpisnice poticati, u okviru raspoloživih financijskih sredstava, razmjenu osoba i aktivnosti, kao i informacija i promidžbe o projektima i kulturnim i umjetničkim programima koji vode boljem razumijevanju i uzajamnom znanju o umjetnosti i baštini države druge potpisnice.

14.2 Potpisnice izražavaju interes za intenziviranje kulturne suradnje između njihovih dviju država razvijanjem zajedničkih mjera zaštite i očuvanja Mediteranske prehrane upisane na UNESCO-ov Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, kao i ostalih mogućih suradnji vezanih uz UNESCO-ovu Konvenciju o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (1972.) i Konvenciju o zaštiti nematerijalne kulturne baštine (2003.) i Konvenciju o zaštiti podvodne kulturne baštine (2001.).

14.3 Potpisnice će razmatrati, u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, razvijanje inicijativa usmjerenih na jačanje kulturne suradnje između njihovih dviju država, i to u područjima baštine, arheologije, arhiva, muzeja, glazbe, izvedbenih umjetnosti, vizualnih umjetnosti, fotografije, knjižnica, književnosti i kinematografije.

14.4 Portugalska će potpisnica nastojati razvijati godišnji program kulturnih aktivnosti putem Veleposlanstva Portugalske Republike u Republici Hrvatskoj, uz potporu Instituta za suradnju i jezik Camões, I.P.

15.

Suradnja u području kulturne baštine

15.1 Potpisnice će podupirati suradnju između hrvatskih i portugalskih ustanova nadležnih u području zaštite i očuvanja kulturne baštine, kao i razmjenu stručnjaka i informacija, uzimajući u obzir mogućnost i dostupnost financijskih sredstava u tu svrhu u vrijeme realizacije svake aktivnosti.

15.2 Potpisnice će poticati suradnju između nadležnih tijela i institucija s ciljem sprječavanja nezakonite trgovine dobrima kulturne baštine u skladu s međunarodnim pravom i svojim nacionalnim zakonima i drugim propisima.

15.3 Potpisnice će, sukladno svojim financijskim mogućnostima, poticati suradnju među hrvatskim i portugalskim udrugama koje se bave zaštitom, očuvanjem i promidžbom podvodne kulturne baštine, kao i izravnu suradnju između Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju u Zadru, UNESCO-ova centra 2. kategorije, i srodnih institucija u obrazovanju, istraživanju i zaštiti podvodnih kulturnih dobara.

16.

Suradnja u području arhiva

Potpisnice će podupirati izravnu suradnju među državnim arhivima njihovih dviju država te potpisivanje protokola vezanih uz uzajamnu suradnju na istraživanju u području arhiva, razmjenu stručnjaka, publikacija i dokumentacije.

17.
Suradnja u području muzeja

Potpisnice će podupirati suradnju među hrvatskim i portugalskim muzejima, kao i razmjenu stručnjaka, informacija i dokumentacije iz područja muzeja i muzeologije u dvjema državama.

18.
Suradnja u području glazbe

18.1 Potpisnice će poticati razmjenu informacija posebice u području autorskih prava.

18.2 Hrvatska će potpisnica poticati izravnu suradnju među glazbenim i koncertnim ustanovama kao i razmjenu nastupa manjih ansambala i glazbenika. Organizatori događanja dogovorit će se o svim pojedinostima takvih razmjena izravno s pozvanim ansamblima i glazbenicima.

18.3 Potpisnice će poticati sudjelovanje umjetnika i ansambala u glazbenim događanjima koji se organiziraju u objema državama putem postojećih programa potpore umjetnosti.

18.4 Potpisnice će promicati suradnju među glazbenim organizacijama mladih njihovih dviju država i njihovo sudjelovanje na međunarodnim natjecanjima u državi druge potpisnice, putem odgovarajućeg informiranja i diseminacije postojećih povezanih projekata i programa iz ovog područja, poput Orkestra mladih Europske unije.

19.
Suradnja u području izvedbenih umjetnosti

19.1 Potpisnice će poticati i podržavati, kad god je to moguće, suradnju među svojim kazalištima, razmjenu glumaca, redatelja i koreografa, kao i organizaciju zajedničkih izvedbi i razmjenu informacija i promidžbe o dostupnim programima i projektima izvedbenih umjetnosti. Organizatori događanja dogovaraju se o svim pojedinostima takvih razmjena izravno s pozvanim umjetnicima.

19.2 Potpisnice će poticati i podupirati sudjelovanje izvođača i ansambala u kulturnim događanjima koja se organiziraju u objema državama putem postojećih programa potpore umjetnosti.

20.

Suradnja u području vizualne umjetnosti

Potpisnice će poticati razmjenu umjetničkih izložbi za vrijeme primjene ovog Programa. O svim detaljima ovih razmjena organizatori će se dogovoriti izravno s pozvanim umjetnicima.

21.

Suradnja u području knjižnica i knjiga

21.1 Potpisnice će poticati izravnu suradnju između nacionalnih knjižnica u svojim državama, kao i razmjenu stručnjaka. Broj stručnjaka, vrijeme i trajanje njihova posjeta utvrđuje se izravnim dogovorima između ustanova.

21.2 Potpisnice će podržavati financiranje projekata koji će ojačati suradnju između nacionalnih knjižnica i javnih knjižnica dviju država, promicati uvjete za formiranje zbirki na hrvatskom i portugalskom jeziku u javnim knjižnicama, promicati čitanje, uspostavljati suradničke odnose među knjižnicama te poticati korištenje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija u promicanju knjižnične djelatnosti u objema državama.

21.3 Potpisnice će podržavati diseminaciju hrvatskih i portugalskih književnih djela u svojim knjižnicama.

21.4 Potpisnice će promicati prevođenje, razmjenu autora i druge mehanizme širenja književnosti u okviru mogućnosti koje utvrde nadležna nacionalna tijela.

21.5 Portugalska će potpisnica putem Camõesa I.P. i Glavne uprave za knjige, arhive i knjižnice (DGLAB) Portugalske Republike pružiti potporu, u okviru svoje nadležnosti, diseminaciji portugalske književnosti u Republici Hrvatskoj ili putem zajedničkog programa potpore za prevođenje i objavljivanje radova autora koji pišu na portugalskom jeziku (LATE), za koje su zaduženi DGLAB i Camões I.P., ili putem promicanja sudjelovanja na festivalima, sajmovima knjiga i drugim književnim inicijativama.

21.6 Portugalska će potpisnica, putem Glavne uprave za knjige, arhive i knjižnice (DGLAB), nastaviti razvijati godišnji program - „Potpore za objavljivanje portugalske ilustracije i stripova“ - u svrhu diseminacije portugalske književnosti u Republici Hrvatskoj.

21.7 Hrvatska će potpisnica putem Sektora za razvoj kulture i umjetnosti, Službe za knjigu i nakladništvo Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, podupirati širenje hrvatske književnosti u Portugalskoj Republici pružanjem potpore portugalskim nakladnicima za prijevode književnih djela hrvatskih autora. Ministarstvo kulture i

medija nastaviti će podupirati hrvatske autore i nakladnike promidžbom sudjelovanja na festivalima, sajmovima knjiga i drugim književnim inicijativama u Portugalskoj Republici.

22.

Suradnja u području audiovizualnih djelatnosti

22.1. Potpisnice će poticati suradnju između kinoteke Hrvatskog državnog arhiva i Portugalske kinoteke.

22.2 Potpisnice će poticati suradnju između Hrvatskog audiovizualnog centra (HAVC) i Instituta za kinematografiju i audiovizualnu djelatnost, I.P./ICA, I.P.

22.3 Potpisnice će poticati sudjelovanje na međunarodnim filmskim festivalima organiziranim na državnom području države druge potpisnice.

22.4 Potpisnice će poticati održavanje tjedana filma u državi druge potpisnice.

22.5 Pojediniosti gore navedene suradnje utvrđuju se putem izravnih kontakata između nadležnih tijela dviju potpisnica.

23.

Suradnja u području medija

23.1 Portugalska potpisnica putem RTP-a iskazuje interes za održavanje i jačanje suradnje s hrvatskim pandanom HRT-om, bilo kroz izravne kontakte ili u okviru ERU - Eurovizija.

23.2 Portugalska potpisnica izražava spremnost sklapanja sporazuma o institucionalnoj suradnji s ekvivalentnom hrvatskom agencijom, s ciljem razmjene uredničkog sadržaja putem novinske agencije LUSA - Agência de Notícias de Portugal.

POGLAVLJE VI. SPORT I MLADI

24.

Suradnja u područjima sporta i mladih

24.1 Potpisnice potiču suradnju među sportskim organizacijama u području sporta, uviđajući važnost odgojne uloge sporta i poticanja zajedničkog razvoja sporta u objema državama, a posebice u područjima razvoja ljudskih resursa, vrhunskog i amaterskog sporta, trenažnog procesa, tjelesnog odgoja, volontiranja u sportu, borbe protiv dopinga i nasilja u sportu, sportskih građevina, centara i kampova za razvoj sporta, sportske etike,

istraživačkih i statističkih podataka putem razmjene relevantnih informacija i dokumentacije.

24.2 Potpisnice će podupirati i poticati suradnju među organizacijama u području mladih iz dviju država razmjenom informacija i dokumentacije te dobrih praksi, s ciljem produbljivanja znanja o stvarnosti mladih.

POGLAVLJE VII. OPĆE I FINACIJSKE ODREDBE

25. Organizacijske i financijske odredbe

25.1 Iako nadležna tijela mogu izravno pregovarati o uvjetima u okviru aktivnosti koje smatraju odgovarajućim ili, po potrebi, potpisivanjem protokola o suradnji između institucija, uvjeti provođenja bilo kojih aktivnosti predviđenih u ovom Programu moraju poštovati ograničenja sredstava dodijeljenih u okviru odgovarajućeg godišnjeg proračuna tijela koja sudjeluju u predmetnim aktivnostima i moraju se provoditi u skladu s organskim zakonima kao i u skladu s unutarnjim pravom obiju država.

25.2 Razmjena osoblja predviđena u ovom Programu provodi se u skladu sa sljedećim odredbama i uvjetima:

- a) provedba pojedinačnih projekata na temelju ovog Programa ovisit će o raspoloživim financijskim sredstvima potpisnica i njihovih institucija te podliježe unutarnjem pravu njihovih država;
- b) institucije koje sudjeluju u razmjeni osoblja odlučuju, od slučaja do slučaja, o financijskim, organizacijskim i drugim odredbama i uvjetima takve razmjene;
- c) financijske i druge odredbe i uvjeti organiziranja akademske razmjene (stipendije) moraju biti u skladu s unutarnjim pravom država potpisnica. Institucije koje provode navedenu razmjenu dijele sve potrebne informacije.

26. Odabir lektora

Uvjeti odabira i raspodjele lektora na visokoškolskim ustanovama potpisnice primateljice odredit će se protokolima potpisanim između tih ustanova i ustanova uključenih u nastavu i promicanje jezika potpisnice pošiljateljice.

27.

Razmjena polaznika tečajeva jezika i književnosti i ljetnih tečajeva

27.1 Uvjeti razmjene stipendija za hrvatski jezik i kulturu jesu oni koje je predvidjelo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske, a detaljno su opisani na mrežnoj stranici: <https://mzom.gov.hr/>.

27.2 Uvjeti razmjene stipendija za portugalski jezik i kulturu (broj 5.) jesu oni uključeni u program stipendiranja Camõesa I.P., detaljno opisani na mrežnoj stranici: <http://www.instituto-camoes.pt/activity/o-que-fazemos/bolsas-estudo/>.

POGLAVLJE VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

28.

Drugi oblici razmjene i suradnje

Ovim se Programom ne isključuju drugi oblici ili inicijative povezani s razmjenom i suradnjom u područjima jezika, obrazovanja i znanosti, kulture, sporta, mladih i medija.

29.

Evaluacija i izvješćivanje o projektima suradnje

Potpisnice će biti informirane o aktivnostima koje se provode na temelju ovog Programa te će, prema potrebi, razmjenjivati informacije o evaluaciji.

30.

Konzultacije

Sva pitanja u vezi s provedbom ovog Programa rješavat će se konzultacijama između potpisnica.

31.

Datum stupanja na snagu, trajanje i prestanak

31.1 Ovaj Program stupa na snagu datumom njegova potpisivanja i ostaje na snazi do **31. prosinca 2028.**, osim ako ne prestane biti na snazi ranije u skladu sa donjim stavkom

31.2. Ako novi Program ne bude sklopljen do **31. prosinca 2028.**, trajanje ovog Programa automatski se produljuje do datuma stupanja na snagu novog Programa.

31.2 Svaka potpisnica može okončati ovaj Program pisanom obaviješću drugoj potpisnici šest (6) mjeseci unaprijed.

31.3 Prestanak ovog Programa neće utjecati na završetak aktivnosti i projekata koji su u tijeku, osim ako se potpisnice ne dogovore drukčije.

Potpisano u Zagrebu dana 31. listopada '25 u dva izvornika, svaki na hrvatskom, portugalskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlika u tumačenju, mjerodavan je engleski tekst.

ZA VLADU
REPUBLIKE HRVATSKE

ZA VLADU
PORTUGALSKE REPUBLIKE

